

Teaching Module

หัวข้อวิชา องค์การระหว่างประเทศ

ชุดวิชา กิจการระหว่างประเทศ

หมวดวิชาความมั่นคงแห่งชาติ

หลักสูตรนายทหารอาวุโส

ฝ่ายวิชาการ
กรมยุทธศึกษาทหารเรือ
พ.ศ.๒๕๕๔

คำนำ

เอกสารฉบับนี้เป็น Teaching Module หัวข้อวิชาองค์การระหว่างประเทศ ซึ่งได้จัดทำขึ้นตามแนวทางการสอนหลักสูตรนายทหารอาวุโส ปีการศึกษา ๒๕๕๔ โดยเนื้อหาภายในประกอบด้วย ๓ ส่วนหลัก คือ ส่วนที่ ๑ เทคนิคการสอน ซึ่งกล่าวถึงข้อมูลโดยทั่วไปของหัวข้อวิชาและแนวทางในการสอน ตลอดจนปัญหาข้อขัดข้องในการสอน ส่วนที่ ๒ เนื้อหาการสอน ซึ่งประกอบด้วยแผนการสอน แผ่นฉายประกอบการสอนพร้อมบทบรรยาย และรายละเอียดหัวข้อวิชาจากคู่มือประกอบการสอน และส่วนที่ ๓ ส่วนสนับสนุนการสอนและพัฒนาการสอน ซึ่งประกอบด้วย ลำดับแผ่นฉายประกอบการสอน และเอกสารที่ต้องอ่านสำหรับผู้เรียน ทั้งนี้เอกสาร Teaching Module ฉบับนี้สามารถที่จะนำไปพัฒนาต่อได้ตามความเหมาะสม อย่างไรก็ตาม หากเอกสารฉบับนี้มีข้อบกพร่อง ก็ขอน้อมรับคำแนะนำต่าง ๆ ที่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงเอกสารฉบับนี้ในโอกาสต่อไป

น.อ.กฤษฎาภรณ์ สุทัศน์ ณ อยุธยา
อจ.กยศ.ฝวก.ยศ.ทร.
ก.ค.๕๔

สารบัญ

หน้า

๑. ส่วนเทคนิคการสอน.....	๓
๒. ส่วนเนื้อหาการสอน.....	๗
๓. ส่วนสนับสนุนการสอนและพัฒนาการสอน.....	๑๒
ผนวก ก เอกสารแผ่นฉายประกอบการสอนพร้อมคำบรรยาย	
ผนวก ข รายละเอียดหัวข้อวิชาจากคู่มือประกอบการศึกษาหลักสูตรนายทหารอาวุโส พ.ศ.๒๕๕๒	

๑. ส่วนเทคนิคการสอน

หัวข้อวิชา องค์การระหว่างประเทศ

๑. กล่าวนำ

จากการที่ระบบสังคมระหว่างประเทศประกอบด้วยรัฐอธิปไตยจำนวนมาก ซึ่งต่างก็ถือว่ามีอำนาจสูงสุดใน การตัดสินใจกระทำการใด ๆ โดยต่างก็มีผลประโยชน์และความต้องการที่ไม่เหมือนกัน นำมาซึ่งการขาด ระเบียบของสังคมระหว่างประเทศ เกิดการต่อสู้แข่งขันกันเพื่ออำนาจและผลประโยชน์ของตน ทำให้เกิด สงครามขึ้นมาโดยตลอด เกิดความพินาศหายนะต่อทั้งชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในชาติต่าง ๆ จึงนำไปสู่ แนวความคิดในการจัดตั้งองค์การระหว่างประเทศขึ้นเพื่อจัดระเบียบความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ รวมทั้งเป็นเวที กลางเพื่อตกลงประสานผลประโยชน์ระหว่างรัฐและเป็นกลไกในการระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐ ดังนั้นผู้เรียนจึง ควรทำการศึกษาในเรื่องขององค์การระหว่างประเทศ เพื่อจะได้รับทราบถึงบทบาทและหน้าที่ขององค์การ ระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การระหว่างประเทศที่ไทยเป็นสมาชิก ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจ ในระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมากยิ่งขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

การศึกษาหัวข้อวิชานี้เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวความคิดในการจัดตั้งองค์การระหว่างประเทศ รวมทั้งรับทราบถึงบทบาทและหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การระหว่างประเทศ ที่มีความสำคัญต่อไทย ทั้งสหประชาชาติและอาเซียน

๓. การกำหนดขอบเขตการสอนและการแบ่งเวลา

ขอบเขตการสอนแบ่งเป็น ๓ ช่วงเวลา ดังนี้

๑. ช่วงที่ ๑

- กล่าวนำ
- ความหมายขององค์การระหว่างประเทศ
- ลักษณะขององค์การระหว่างประเทศ
- วิวัฒนาการขององค์การระหว่างประเทศ
- ระดับขององค์การระหว่างประเทศ
- ลักษณะพื้นฐานขององค์การระหว่างประเทศ
- จุดมุ่งหมายขององค์การระหว่างประเทศ
- หน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ
- ความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองระหว่างประเทศ กฎหมายระหว่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ
- ปัญหาขององค์การระหว่างประเทศ

๒. ช่วงที่ ๒

- สันนิบาตชาติ (League of Nations)
 ๑. ภูมิหลังการก่อตั้งสันนิบาตชาติ
 ๒. จุดมุ่งหมายของสันนิบาตชาติ

๓. หลักการสำคัญของสันนิบาตชาติ
๔. โครงสร้างของสันนิบาตชาติ
๕. การปฏิบัติภารกิจของสันนิบาตชาติ
๖. ปัญหาการบริหารและการปฏิบัติภารกิจของสันนิบาตชาติ
- สหประชาชาติ (United Nations)
 ๑. ภูมิหลังการก่อตั้งสหประชาชาติ
 ๒. วัตถุประสงค์ของสหประชาชาติ
 ๓. หลักการของสหประชาชาติ
 ๔. โครงสร้างของสหประชาชาติ
 ๕. การปฏิบัติภารกิจของสหประชาชาติ
 ๖. บทบาทและข้อจำกัดของสหประชาชาติ
๓. ช่วงที่ ๓
 - สมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations : ASEAN)
 ๑. ภูมิหลังการก่อตั้ง
 ๒. วัตถุประสงค์
 ๓. โครงสร้างและกลไกบริหารของอาเซียน
 ๔. พัฒนาการความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงของอาเซียน
 ๕. พัฒนาการทางด้านเศรษฐกิจของอาเซียน
 ๖. พัฒนาการความร่วมมือเฉพาะด้านของอาเซียน
 ๗. ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)
 ๘. กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter)
 ๙. ความสัมพันธ์กับภายนอกของอาเซียน
 - ตอบคำถาม/แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น

๔. ขั้นตอนและวิธีการสอน

ใช้การบรรยายโดยให้ผู้เรียนสามารถถามคำถามและแสดงความคิดเห็นได้ตลอดระยะเวลาการบรรยาย และในช่วงท้ายเปิดโอกาสให้ผู้เรียนถามคำถามและแสดงความคิดเห็นอีกครั้งหนึ่ง

๕. ผลที่คาดว่าจะผู้รับการสอนจะได้รับ

- ๕.๑ ทำให้ทราบถึงบทบาทและหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ
- ๕.๒ ทำให้ทราบถึงการดำเนินการขององค์การระหว่างประเทศที่สำคัญ
- ๕.๓ ทำให้ทราบถึงบทบาทของไทยในการดำเนินการร่วมกับองค์การระหว่างประเทศ

๖. คำถามสำคัญ

- ๖.๑ องค์การระหว่างประเทศคืออะไร มีบทบาทและหน้าที่ในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอย่างไร
- ๖.๒ บทบาทและการดำเนินการของสหประชาชาติมีความเหมาะสมเพียงใด อย่างไร

๖.๓ บทบาทและการดำเนินการของ ASEAN มีความเหมาะสมเพียงใด อย่างไร

๗. การสรุปประเด็นสำคัญจากการบรรยาย

- องค์การระหว่างประเทศเป็นสมาคมที่รัฐมารวมกลุ่มกันอย่างถาวรเพื่อความร่วมมือระหว่างกันตามความตกลงระหว่างประเทศ โดยที่องค์การระหว่างประเทศได้มีการก่อตั้งมาเป็นเวลา ๒,๕๐๐ กว่าปีมาแล้ว และได้มีวิวัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒ องค์การระหว่างประเทศได้เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้องค์การระหว่างประเทศอาจแบ่งออกได้เป็น ๒ ระดับคือ องค์การระหว่างประเทศสากล และองค์การระหว่างประเทศส่วนภูมิภาค

- โดยทั่วไปองค์การระหว่างประเทศจะมีลักษณะพื้นฐาน คือ โลกประกอบด้วยรัฐอธิปไตยต่าง ๆ ที่มีการติดต่อระหว่างกัน ซึ่งอาจเป็นเรื่องปัญหาระหว่างกันหรือผลประโยชน์ร่วมกัน ทำให้รัฐต่าง ๆ เห็นความจำเป็นที่จะต้องมีการสถาปนากลไกและวางหลักเกณฑ์ในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างกัน ดังนั้น องค์การระหว่างประเทศจึงมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญในการรักษาไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศและการส่งเสริมความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้องค์การระหว่างประเทศมีหน้าที่ในการเป็นที่ประชุมปรึกษาหารือระหว่างรัฐ การเป็นผู้วางกฎเกณฑ์ต่าง ๆ การจัดสรรทรัพยากร การเพิ่มสมรรถนะทางทหาร การปฏิบัติการรักษาสันติภาพ และการส่งเสริมความร่วมมือเฉพาะด้าน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การเมืองระหว่างประเทศ กฎหมายระหว่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันอย่างใกล้ชิด อย่างไรก็ตามองค์การระหว่างประเทศทุกองค์การต่างก็ประสบปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาที่เกี่ยวกับอำนาจอธิปไตย ปัญหาเกี่ยวกับฐานะขององค์การระหว่างประเทศ ปัญหาเรื่องความเสมอภาค ปัญหาเรื่องการเมืองแห่งอำนาจ และปัญหาเรื่องชาตินิยม

- สันนิบาตชาติเป็นองค์การระหว่างประเทศระดับโลกองค์การแรกที่เกิดขึ้นภายหลังจากที่สงครามโลกครั้งที่ ๑ สิ้นสุดลง โดยมีแนวความคิดที่สำคัญ คือ ระบบความมั่นคงร่วมกัน เพื่อยับยั้งการทำสงครามหรือการรุกรานโดยรัฐใดรัฐหนึ่ง อันเป็นการธำรงรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ และการให้หลักประกันในการเคารพกฎหมายระหว่างประเทศ ทั้งนี้สันนิบาตชาติมีหลักการสำคัญ คือ ความเป็นสากล ระบบความมั่นคงร่วมกัน หลักความเสมอภาค และหลักความเป็นเอกราช สำหรับโครงสร้างของสันนิบาตชาติประกอบด้วย ๓ องค์กรสำคัญ ได้แก่ สมัชชา คณะมนตรี และสำนักงานเลขาธิการ ซึ่งที่ผ่านมาสันนิบาตชาติได้มีการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดผลดีแก่สันติภาพของโลกหลายประการ อย่างไรก็ตามสันนิบาตชาติต้องประสบปัญหาหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรณีที่สหรัฐอเมริกาไม่ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของสันนิบาตชาติ และจากการที่สถานการณ์โลกได้เปลี่ยนแปลงไป ทำให้สันนิบาตชาติต้องยุติการดำเนินการลง

- สหประชาชาติได้รับการจัดตั้งขึ้นแทนสันนิบาตชาติภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ ตลอดจนการพัฒนาสัมพันธ์และความร่วมมือทางด้านต่าง ๆ ซึ่งหลักการที่สำคัญของสหประชาชาติ คือ หลักความมั่นคงร่วมกัน หลักแห่งความเสมอภาค หลักเอกภาพระหว่างมหาอำนาจ หลักการระงับกรณีพิพาทระหว่างประเทศโดยสันติวิธี และหลักการเคารพเขตอำนาจของศาลภายใน สำหรับโครงสร้างของสหประชาชาติประกอบด้วย ๖ องค์กรหลัก ได้แก่ สมัชชาใหญ่

คณะมนตรีความมั่นคง คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคม คณะมนตรีภาวะทรัสตี ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ และสำนักเลขาธิการ ซึ่งที่ผ่านมาสหประชาชาติได้ปฏิบัติภารกิจที่เป็นคุณประโยชน์แก่ประชาคมโลกหลายประการ แต่สหประชาชาติก็ยังมีข้อจำกัดในการดำเนินงานอยู่บางส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การที่สหประชาชาติมีลักษณะมิใช่รัฐบาลโลกหรือองค์การแบบเหนือรัฐ รวมทั้งที่สหประชาชาติประกอบด้วยสมาชิกที่มีความหลากหลายและแตกต่างกันมาก

- สมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ประกอบด้วย ประเทศสมาชิก ๑๐ ประเทศของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ก่อตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศในภูมิภาคและมีความร่วมมือกันในด้านต่าง ๆ โดยโครงสร้างและกลไกบริหารของอาเซียนจะประกอบด้วยการประชุมสุดยอดอาเซียนและการประชุมระดับต่าง ๆ ตามห้วงเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งที่ผ่านมาอาเซียนได้มีการพัฒนาความร่วมมือในหลายด้าน ทั้งทางด้านการเมืองและความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ และความร่วมมือเฉพาะด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการเมืองและความมั่นคง ซึ่งอาเซียนได้มุ่งเน้นความร่วมมือเพื่อธำรงรักษาสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาคมาโดยตลอด ที่สำคัญ คือ การประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (ASEAN Regional Forum : ARF) ประการสำคัญคือ ในปี ค.ศ. ๒๐๑๕ จะมีการก่อตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ขึ้นประกอบด้วย ๓ เสาหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

๘. ปัญหาและข้อแก้ไขในการสอน

เนื่องจากผู้เรียนส่วนใหญ่มีพื้นฐานการศึกษาและประสบการณ์ที่แตกต่างกันค่อนข้างมาก ประกอบกับหัวข้อวิชาขององค์การระหว่างประเทศมีขอบเขตการศึกษาที่เป็นเรื่องไกลตัวและมีผู้สนใจเป็นบางส่วนเท่านั้น ดังนั้นจึงต้องพยายามสอดแทรกสถานการณ์ที่สำคัญและน่าสนใจเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การระหว่างประเทศ รวมทั้งบทบาทของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับองค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจและมีความสนใจเพิ่มมากขึ้น

๙. กลยุทธ์ประเมินการสอน

เนื่องจากหัวข้อวิชานี้ใช้วิธีการสอนแบบการบรรยาย จึงไม่มีการประเมินผู้เรียนแต่อย่างใด

๒. ส่วนเนื้อหาการสอน

แผนการสอน (Teaching Plan) หัวข้อวิชา องค์การระหว่างประเทศ

ลำดับที่	หัวข้อ	เนื้อหา	หมายเหตุ
๑.	กล่าวนำ	กล่าวทักทายและแนะนำประวัติผู้สอน แล้วกล่าวนำเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน	
๒.	ความหมายขององค์การระหว่างประเทศ	องค์การระหว่างประเทศเป็นกลไกอย่างหนึ่งในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างรัฐเพื่อการดำรงอยู่ร่วมกันในระบบสังคมระหว่างประเทศ ซึ่งลักษณะขององค์การระหว่างประเทศมีทั้งลักษณะที่เป็นสถาบันและลักษณะที่ไม่เป็นสถาบัน	
๓.	วิวัฒนาการขององค์การระหว่างประเทศ	องค์การระหว่างประเทศได้เกิดขึ้นมาเป็นเวลา ๒,๕๐๐ กว่าปีแล้วในสมัยนครรัฐกรีก ซึ่งเป็นองค์การระหว่างประเทศทางทหาร ส่วนองค์ระหว่างประเทศสมัยใหม่เกิดขึ้นภายหลังจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมและการปฏิวัติฝรั่งเศส จนกระทั่งภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒ องค์การระหว่างประเทศได้เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยองค์การระหว่างประเทศแบ่งได้เป็น ๒ ระดับคือ ระดับสากล และระดับภูมิภาค	
๔.	ลักษณะพื้นฐานขององค์ระหว่างประเทศ	องค์ระหว่างประเทศมีลักษณะพื้นฐาน คือ การที่รัฐอธิปไตยต่าง ๆ ในโลกมีการติดต่อกัน ซึ่งอาจเกิดปัญหาขึ้นหรือได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน จึงจำเป็นต้องมีการสถาปนากลไก วิธีการและหลักปฏิบัติระหว่างประเทศ ทั้งนี้องค์การระหว่างประเทศมีจุดมุ่งหมายในการรักษาไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ และการส่งเสริมความร่วมมือในด้านต่าง ๆ	
๕.	หน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ	โดยทั่วไปองค์การระหว่างประเทศมีหน้าที่คือ การเป็นที่ประชุมปรึกษาหารือ การเป็นผู้วางกฎเกณฑ์ต่าง ๆ การทำหน้าที่จัดสรรทรัพยากร การเพิ่มสมรรถนะทางทหาร การปฏิบัติการรักษาสันติภาพ และการส่งเสริมความร่วมมือในด้านต่าง ๆ	
๖.	ปัญหาขององค์การระหว่างประเทศ	โดยทั่วไปองค์การระหว่างประเทศมีปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจอธิปไตย ปัญหาเกี่ยวกับฐานะขององค์การระหว่างประเทศ ปัญหาเรื่องความเสมอภาค ปัญหาเรื่องการเมืองแห่งอำนาจ และปัญหาเรื่องชาตินิยม	
๗.	สันนิบาตชาติ	สันนิบาตชาติเป็นองค์การระหว่างประเทศองค์การแรกที่ก่อตั้งขึ้น	

	(League of Nations)	ภายหลังจากที่สงครามโลกครั้งที่ ๑ สิ้นสุดลง โดยมีแนวความคิดเกี่ยวกับความมั่นคงร่วมกัน เพื่อยับยั้งการทำสงคราม อันเป็นการดำรงรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศ และการให้หลักประกันในการเคารพกฎหมายระหว่างประเทศ	
ลำดับที่	หัวข้อ	เนื้อหา	หมายเหตุ
๘.	หลักการสำคัญของสันนิบาตชาติ	สันนิบาตชาติมีหลักการสำคัญ ๔ ประการ คือ ๑. ลักษณะความเป็นสากล โดยเป็นองค์การระดับโลกที่ประกอบด้วยรัฐสมาชิกจำนวนมากจากหลายทวีป ๒. ระบบความมั่นคงร่วมกัน ซึ่งรัฐสมาชิกจะร่วมกันดำรงรักษาไว้ซึ่งสันติภาพ ๓. หลักความเสมอภาค ซึ่งทุกรัฐไม่ว่ารัฐเล็กหรือรัฐมหาอำนาจต้องปฏิบัติตามพันธกรณีโดยเท่าเทียมกัน ๔. หลักความเป็นเอกฉันท์ ซึ่งการดำเนินงานใด ๆ ต้องได้รับความเห็นชอบเป็นเอกฉันท์จากที่ประชุม	
๙.	โครงสร้างของสันนิบาตชาติ	โครงสร้างของสันนิบาตชาติประกอบด้วยองค์กรหลัก ๓ องค์กร ได้แก่ สมัชชา คณะมนตรี และสำนักงานเลขาธิการ	
๑๐.	การบริหารและการปฏิบัติการของสันนิบาตชาติ	ในการปฏิบัติการกิจของสันนิบาตชาติต้องประสบความล้มเหลวอันมีสาเหตุมาจาก ๑. ระบบความมั่นคงร่วมกันไม่เข้มแข็ง เนื่องจากรัฐสมาชิกเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม และสหรัฐอเมริกาไม่ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกสันนิบาตชาติ ๒. ข้อบัญญัติในกติกาสันนิบาตชาติมีลักษณะคลุมเครือและไม่ยุติธรรมต่อรัฐผู้แพ้สงคราม ๓. สันนิบาตชาติไม่มีอำนาจในการบังคับรัฐใด ๆ ๔. รัฐสมาชิกได้ลาออกเป็นจำนวนมาก เพราะเห็นว่าสันนิบาตชาติไม่อาจช่วยเหลือได้หากถูกรุกราน ๕. สถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงไป คือ การที่สหภาพโซเวียตเป็นคอมมิวนิสต์ การเกิดลัทธินาซีในเยอรมนี การเกิดลัทธินิยมทางทหารในญี่ปุ่น	
๑๑.	สหประชาชาติ (United Nations)	สหประชาชาติได้รับการสถาปนาขึ้นแทนสันนิบาตชาติภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ตามแนวความคิดเรื่องความมั่นคงระหว่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความ	

		มั่นคงระหว่างประเทศ ส่งเสริมความสัมพันธ์ฉันมิตรระหว่างประเทศ และส่งเสริมความร่วมมือในการแก้ปัญหาในด้านต่าง ๆ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางในการประสานงานของประชาชาติทั้งหมด	
๑๒.	หลักการของสหประชาชาติ	สหประชาชาติมีหลักการสำคัญ ๕ ประการ คือ ๑. หลักความมั่นคงร่วมกัน ซึ่งได้กำหนดวิธีดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนจนถึงการใช้กำลัง ๒. หลักแห่งความเสมอภาคในอธิปไตย ซึ่งแต่ละรัฐมีสิทธิมีเสียงเท่าเทียมกัน	

ลำดับที่	หัวข้อ	เนื้อหา	หมายเหตุ
		๓. หลักเอกภาพระหว่างมหาอำนาจ ซึ่งกำหนดให้ประเทศมหาอำนาจ ๕ ประเทศ เป็นสมาชิกถาวรของคณะมนตรีความมั่นคง และมีการใช้สิทธิ VETO ๔. หลักการระงับกรณีพิพาทระหว่างประเทศโดยสันติวิธี ได้แก่ การเจรจา การไต่สวน การไกล่เกลี่ย การประนีประนอม อนุญาโตตุลาการ และการระงับโดยทางศาล ๕. หลักการเคารพเขตอำนาจศาลภายใน ซึ่งสหประชาชาติไม่มีอำนาจเข้าไปดำเนินการเกี่ยวกับกรณีพิพาทภายในเขตอำนาจรัฐ	
๑๓.	โครงสร้างของสหประชาชาติ	โครงสร้างของสหประชาชาติประกอบด้วยองค์กรหลัก ๖ องค์กร ได้แก่ สมัชชาใหญ่ คณะมนตรีความมั่นคง คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคม คณะมนตรีภาวะทรัสตี ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ และสำนักเลขาธิการ	
๑๔.	บทบาทและข้อจำกัดของสหประชาชาติ	การดำเนินงานของสหประชาชาติที่ผ่านมาได้ก่อให้เกิดผลดีและเป็นคุณประโยชน์หลายประการ แต่สหประชาชาติยังมีข้อจำกัดในการดำเนินงาน ดังนี้ ๑. สหประชาชาติไม่ใช่รัฐบาลโลก ๒. สหประชาชาติประกอบด้วยสมาชิกที่มีความหลากหลายและแตกต่างกันมาก ๓. สหประชาชาติมีความซับซ้อนเชิงโครงสร้าง ๔. สหประชาชาติขาดศูนย์กลางในการดำเนินงาน ๕. การกำหนดให้มีสมาชิกถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงเพียง ๕ ประเทศ	

		๖. ความล้ำสมัยของกฎบัตรสหประชาชาติ	
๑๕.	สมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN)	ASEAN ก่อตั้งขึ้นด้วยแนวความคิดที่จะรวมประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เข้าด้วยกัน ประกอบด้วยสมาชิก ๑๐ ประเทศ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน อำนวยความสะดวก สันติภาพ และการสร้างสรรค์ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ตลอดจนความร่วมมือกันทางด้านต่าง ๆ	
๑๖.	โครงสร้างและกลไกการบริหารของ ASEAN	โครงสร้างและกลไกการบริหารของ ASEAN ประกอบด้วยการประชุมในระดับต่าง ๆ ที่สำคัญ ได้แก่ การประชุมสุดยอดอาเซียน การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน การประชุมรัฐมนตรีการคลังอาเซียน และการประชุมรัฐมนตรีเฉพาะด้านอื่น ๆ รวมทั้งมีสำนักเลขาธิการอาเซียนทำหน้าที่ในการประสานงาน และเป็นศูนย์กลางในการติดต่อระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ	

ลำดับที่	หัวข้อ	เนื้อหา	หมายเหตุ
๑๗.	พัฒนาการความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงของ ASEAN	แม้ว่าตามปฏิญญากรุงเทพฯ ในการก่อตั้ง ASEAN จะมีได้ระบุจุดยืนทางการเมืองร่วมกัน แต่ ASEAN ก็มีพัฒนาการความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงมาโดยตลอด ดังจะเห็นได้จากปฏิญญาและสนธิสัญญาต่าง ๆ เช่น ปฏิญญาว่าด้วยภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นเขตสันติภาพ เสรีภาพ และการวางตนเป็นกลาง (ZOPFAN) สนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (TAC) สนธิสัญญาเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEANWFZ) และปฏิญญาว่าด้วยการปฏิบัติของภาคีฝ่ายต่าง ๆ ในทะเลจีนใต้ (DOC) นอกจากนี้ยังมีการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก (ARF) ซึ่งเป็นเวทีปรึกษาหารือเกี่ยวกับประเด็นด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาค	
๑๘.	พัฒนาการทางด้านเศรษฐกิจของ ASEAN	ASEAN ได้ดำเนินโครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจหลายประการได้แก่ เขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) เขตการลงทุนอาเซียน (AIA) ความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน (AFAS) ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรม (AICO) ความตกลง	

		แลกเปลี่ยนเงินตราอาเซียน (ASA)	
๑๙.	พัฒนาความร่วมมือเฉพาะด้านของ ASEAN	จากปฏิญญากรุงเทพฯ ๑๙๙๕ ได้นำไปสู่จิตสำนึกในความเป็นอาเซียน โดยให้ความสำคัญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วัฒนธรรมและสนเทศ โดยได้มีการดำเนินงานความร่วมมือเฉพาะด้าน ๕ ระยะ ทั้งในรูปแบบของความตกลงในระดับต่าง ๆ และโครงการความร่วมมือทั้งระหว่างประเทศสมาชิกด้วยกัน และระหว่างอาเซียนกับประเทศภายนอกภูมิภาค อย่างไรก็ตามการพัฒนาความร่วมมือเฉพาะด้านของ ASEAN ต้องประสบอุปสรรคจากการขาดแคลนทรัพยากร การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการให้ความร่วมมือด้านการพัฒนาของประเทศคู่เจรจา และความแตกต่างในระดับของการพัฒนา ระหว่างประเทศสมาชิก	
๒๐.	ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)	ASEAN ได้กำหนดให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียนขึ้นในปี ค.ศ.๒๐๑๕ เพื่อให้ ASEAN เป็นวงสมานฉันท์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นหุ้นส่วนในการพัฒนาที่มีพลวัต มุ่งปฏิสัมพันธ์กับภายนอก และเป็นประชาคมแห่งสังคมที่มีความเอื้ออาทรกัน โดยประชาคมอาเซียนประกอบด้วย ๓ เสาหลัก คือ ๑. ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ๒. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ๓. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน	

ลำดับที่	หัวข้อ	เนื้อหา	หมายเหตุ
๒๑.	กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter)	ASEAN ได้สนับสนุนการจัดทำกฎบัตรอาเซียนเพื่อรองรับการจัดตั้งประชาคมอาเซียน โดยมีผลบังคับใช้เมื่อ ๑๕ ธ.ค.๒๐๐๘ ซึ่งองค์กรภายใต้กฎบัตรอาเซียนประกอบด้วยที่ประชุมสุดยอดอาเซียน คณะมนตรีประสานงานอาเซียน คณะมนตรีประชาคมอาเซียน องค์กรระดับรัฐมนตรีอาเซียนเฉพาะสาขา สำนักงานเลขาธิการอาเซียน คณะกรรมการผู้แทนถาวรประจำอาเซียน สำนักเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติ องค์กรสิทธิมนุษยชนอาเซียน และมูลนิธิอาเซียน	
๒๒.	ความสัมพันธ์กับภายนอกของ ASEAN	ASEAN มีคู่เจรจาประกอบด้วย ๑๐ ประเทศ ๑ กลุ่มประเทศ และ ๑ องค์กรระหว่างประเทศ โดย ASEAN จะแบ่งกันทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานระหว่าง ASEAN กับคู่เจรจา	

		ขณะเดียวกันยังมีคณะกรรมการอาเซียนในประเทศที่สามทำการสนับสนุนการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่าง ASEAN กับประเทศคู่เจรจาและองค์การระหว่างประเทศ นอกจากนี้ ASEAN ยังมีความร่วมมือเฉพาะทางในบางสาขา กับสหประชาชาติและความร่วมมือระดับภูมิภาคอื่น ๆ ด้วย	
--	--	---	--

ส่วนที่ ๓

ส่วนสนับสนุนการสอนและพัฒนาการสอน

ลำดับการฉายเอกสารประกอบการสอน (Power Point) สำหรับเจ้าหน้าที่
หัวข้อวิชา องค์การระหว่างประเทศ

หัวข้อการบรรยาย	เนื้อหา	หมายเลข Power Point
กล่าวนำ	แนะนำตัว	๒ - ๔
ช่วงที่ ๑	ความหมายขององค์การระหว่างประเทศ	๕
	ลักษณะขององค์การระหว่างประเทศ	๖
	วิวัฒนาการขององค์การระหว่างประเทศ	๗ - ๘
	ระดับขององค์การระหว่างประเทศ	๙
	ลักษณะพื้นฐานขององค์การระหว่างประเทศ	๑๐
	จุดมุ่งหมายขององค์การระหว่างประเทศ	๑๑
	หน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ	๑๒
	ความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองระหว่างประเทศ กฎหมายระหว่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ	๑๓
ช่วงที่ ๒	ปัญหาขององค์การระหว่างประเทศ	๑๔
	สันนิบาตชาติ (League of Nations)	๑๕
	ภูมิหลังการก่อตั้งสันนิบาตชาติ	๑๕
	จุดมุ่งหมายของสันนิบาตชาติ	๑๖
	หลักการสำคัญของสันนิบาตชาติ	๑๗
	โครงสร้างของสันนิบาตชาติ	๑๘
	การปฏิบัติภารกิจของสันนิบาตชาติ	๑๙
	ปัญหาการบริหารและการปฏิบัติภารกิจของสันนิบาตชาติ	๑๙
	สหประชาชาติ (United Nations)	๒๐
	ภูมิหลังการก่อตั้งสหประชาชาติ	๒๐
	วัตถุประสงค์ของสหประชาชาติ	๒๑
	หลักการของสหประชาชาติ	๒๒

	โครงสร้างของสหประชาชาติ	๒๓
	การปฏิบัติภารกิจของสหประชาชาติ	๒๔
	บทบาทและข้อจำกัดของสหประชาชาติ	๒๕
ช่วงที่ ๓	สมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations : ASEAN)	๒๖
	ภูมิหลังการก่อตั้ง	๒๖
	วัตถุประสงค์	๒๗ - ๒๘
	โครงสร้างและกลไกการบริหารของอาเซียน	๒๙ - ๓๒
	พัฒนาการความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงของอาเซียน	๓๓ - ๓๘
	พัฒนาการทางด้านเศรษฐกิจของอาเซียน	๓๙ - ๔๐
	พัฒนาการความร่วมมือเฉพาะด้านของอาเซียน	๔๑
	ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)	๔๒
	กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter)	๔๓ - ๔๕
	ความสัมพันธ์กับภายนอกของอาเซียน	๔๖

๓.๒ รายชื่อเอกสารอ้างอิงและเอกสารอ่านประกอบ

๑. เอกสารที่ต้องอ่าน

- องค์การระหว่างประเทศ โดย ธนาสฤษฎ์ สตะเวทิน และกฤษณา ไวก่ำรวจ
- องค์การระหว่างประเทศ โดย ดร.ขจิต จิตตเสรี

๒. เอกสารอ้างอิงการบรรยาย

- เอกสารการสอนชุดวิชา สถาบันระหว่างประเทศ สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- เอกสารการสอนชุดวิชา กฎหมายระหว่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

๓. เอกสารอ่านประกอบ

- องค์การระหว่างประเทศ : สันนิบาตชาติ สหประชาชาติ โดย ดร.สมพงษ์ ชูมาก
- อาเซียนใหม่ โดย สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ประชาชาติอาเซียน โดย วรทัศน์ วัชรวสี